

ECONOMIA ■

El cicle de creixement del tipus d'interès deixa un panorama de recessió

SALUT ■

Algunes mesures que podem prendre per agafar millor el son durant l'estiu

EL

MAGAZÍN

Núm. 283

Divendres, 30 de juny de 2023

ENRIC CALPENA

“Durant la Guerra Civil, el Barça es va salvar de miracle”

ENTREVISTA

ENRIC CALPENA

“La intenció de destruir el Barça l’any 1939 era clara. El ‘Marca’, fundat per feixistes, demana que li canviïn el nom i li posin Club de Futbol España”

Va començar per ‘El primer capità’, novel·lant la vida de Joan Gamper. Ara ha publicat ‘En guerra’ (Ed. 62), un relat que també gira entorn del Barça, en aquest cas sobre els equilibris que el club va haver de fer per sobreviure durant la Guerra Civil, després que el president Josep Suñol fos afusellat. Enric Calpena (Barcelona, 1960) té un altre motiu de celebració aquest any: el seu programa ‘En guàrdia’ a Catalunya Ràdio ha arribat a les mil emissions.

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós**

Vostè que ha escrit aquest llibre, què va pensar quan va veure que el Real Madrid presentava el Barça com un equip del règim franquista?

És increïble. Però ja és la tergiversació habitual que sempre s’ha fet, i no només amb el Barça. La manipulació de la realitat és una característica de les mentalitats totalitàries. Curiosament, quan es funda el Real Madrid són molt amics amb el Barça. Són dos equips transversals, que no volen ser d’un determinat barri, origen o classe social sinó que tothom a quil li agradi el futbol pugui participar d’aquell equip. Sigui burgès, obrer... o estranger, com en Gamper. El Barça comença i el Madrid, al cap de poc, copia el model. Però hi ha una diferència substancial: l’estat espanyol.

Ja en aquell moment...

Estic convençut que el Barça acaba apropant-se al catalanisme perquè la seva base social hi tenia. El Madrid viu a la capital d’Espanya, on hi ha el poder, els seus dirigents estan lligats al poder polític. Els del Barça ho estan, en tot cas, al poder industrial. Això marca el tarannà de les dues entitats: s’assemblen al principi, però acabaran transformant-se en antitètiques.

A la novel·la ja hi ha un moment de tensió. Quan deliberen si s’ha de deixar participar el Madrid a la Copa Catalunya, com a acte solidari amb la ciutat assetjada pels feixistes.

És un episodi que al Barça no li agrada de recordar. Els exclouen. És evident que els interessos del Barça són esportius, i sembla egoista enmig d’una guerra. Però en aquest sentit tenen raó: seria

tergiversar el sentit del Campionat de Catalunya, que hi jugui el Madrid. Acaba imposant-se aquesta idea per una qüestió pràctica: potser hagués guanyat el campionat, fins i tot.

El barcelonista de cor també aprendrà coses, llegint aquesta novel·la. Desconeix la història del seu mateix club?

En part, el barcelonisme no es porta bé amb els seus. El conserge, en Cubells, salva bona part de l’arxiu del club després del bombardeig del 16 de març de 1938. Si no hagués estat per ell, gran part de les copes i medalles de l’època no hi serien. Rep l’impacte, se salva pels pèls, queda estabornit, es passa una nit salvant el que pot... i es desmaia. Està dues o tres setmanes a l’hospital, i quan torna els directius li diuen que no el necessiten, perquè ara ja no tenen una seu tan gran. És molt bèstia! En Cubells mai els ho retreu, fins i tot els ajuda a buscar una nova seu i l’agafen per la meitat del sou que tenia. Les institucions, a vegades, no tenen ànima.

A la primera escena de la novel·la, llegim l’assassinat del president Suñol al Guadarrama, precisament al front de Madrid. La gent que queda al capdavant del club es troba, de cop i volta, en una situació impensable! Com reaccionen?

Quan comença la guerra, hi ha institucions que la gent pot estimar, com el Liceu... o el Barça. Però a vegades oblidem la practicitat, parlant dels heroïsmes. Si els treballadors del Barça es quedaven sense feina, on anirien? Quina situació hi havia al país? Salvar el club no era només una qüestió d’amor als colors, que ho era, sinó també de salvar la família.

Rosend Calvet, el secretari de la junta que

agafa les regnes, es preocupa dels números, de com podran quadrar els comptes en una situació bèl·lica.

N'he parlat amb la família. Em diuen que era un home absolutament pragmàtic, fins i tot més de com el dibuixó al llibre. No li sortia, d'expressar els sentiments. Potser no ho podia fer d'altra manera, l'any 1936 estava prou capficat.

Ni Calvet ni cap dels seus no són herois. Però es troben un dia d'agost de l'any 1936 un cartell de la CNT que avisa de la col·lectivització del camp del Barça. Què fan?

Amb el terme d'*herois* ens hem malacostumat. Ens pensem que són gent que defensa causes molt complexes, en circumstàncies extremes on poden perdre fins i tot la vida. Però l'heroi quotidià és una altra cosa: la persona capaç de sobreposar-se als seus problemes més íntims, i treure la força per solucionar-los col·lectivament. Per això són herois els del Barça: volen salvar la situació, fer que les coses rutllin i tornar a com era abans. Són supervivents. S'espavilaran com tanta gent es va espavilar com va poder, en aquell moment. I al Barça, dins de tot, surt força bé: salven l'entitat i el camp.

Als de la CNT els diuen que ells ja són de la UGT, i han pres el control de l'entitat. Havien corregut a afiliar-se. Va ser anar així?

Sí. Evidentment, no sabem com va anar el diàleg ni quanta gent formava l'escamot. Però hi va haver una conversa a les portes del camp. Els esperaven a la porta, i quan els expliquen això queden parats. Però encara no hi ha l'enfrontament entre UGT i CNT que es produirà el maig de 1937, simplement es miren de reüll. I els de la CNT se'n van.

De fet, el salvaran dues vegades. Al principi de la guerra i al final, quan l'any 1939 arriben les tropes franquistes i alguns volien enderrocar el camp.

Dues vegades... o tres. Perquè hi ha el tema del deute econòmic, que el Barça hauria pogut pagar si no hi hagués hagut la guerra, calculaven que l'any 1942 com a màxim. Però quan els ingressos cauen, no ben bé a zero però força a prop, allò ja no és el mateix. No saben quant durarà. Els salvaran els ingressos de la gira que fan per Mèxic l'any 1937 i la bona gestió. El tercer moment, com vostè diu, és una cascada d'esdeveniments. El primer, el dia 26 de gener de 1939 quan entren les tropes de regulars, italians i requetés a Barcelona. Decideixen emparar-se del camp, i aparcar-hi material militar. És llavors quan hi ha la idea d'enderrocar-ne una part per donar-hi més cabuda. Aquí els de la junta tornen a enganyar: els diuen que són els treballadors que han salvat el club del comunisme! Suposo que ensopeguen amb un militar amb dos dits de front, que no té una ordre directa i no se la vol jugar. Però després hi ha la depuració. Posen al club gent afí, com un de la directiva que era franquista i que fins aquell moment no s'havia manifestat. I sobretot, hi posen Bravo Portillo.

Qui és Bravo Portillo?

Un personatge deplorable. Comissari en l'època de Primo de Rivera, torturador i assassí confés. Un mal bitxo, vaja. Havia estat directiu de l'Espanyol, el posen dins del Barça i com que és molt *boques*, ell mateix diu que la seva funció és enfonsar el club separatista. El diari *Marca*, fundat pels feixistes a Sant Sebastià, havia demanat que li canviessin el nom per Club de Fútbol España i la samarreta, que fos amb la bandera monàrquica. La intenció de destruir el club era molt clara.

Per què no arriben a materialitzar els plans?

No hi ha cap document on consti, però em sembla que és força clar. Els règims feixistes, inclòs el nazisme, havien utilitzat l'esport com a forma d'enquadrament de masses amb una certa disciplina paramilitar. També es tractava de desviar les pulsions d'una societat sotmesa cap a quelcom més innocu com el futbol o l'atletisme. Si criden al camp ens controlem.

I els jugadors? Com van assumir la situació? Sorprenen descobrir un cas com el de Martí Ventolrà, antifeixista convençut.

“Pensem que els herois són defensors de causes on fins i tot s’hi juguen la vida, però l’heroi quotidià és una altra cosa. Calvet i la seva junta són herois. volen salvar la situació, fer que les coses rutllin i que tot sigui com abans”

Es deia Ventolrà, amb *a*. Jo li vaig canviar per la *e*. Però la resta és real: republicà, independentista (o separatista, com es deia en aquell moment), home de grans conviccions democràtiques. Va jugar al Barça, al Sevilla i a l'Espanyol, abans de tornar al Barça, però sempre va ser molt culé. A Sevilla va conèixer molta gent, i no tenia cap problema amb ningú, però el tema dels *señoritos* el va trobar horros: la fatxenderia de la dreta andalusa, els conflictes socials... Va tornar cremat d'això, i es va radicalitzar. Creia en la victòria i la revolució. Però la gira de Mèxic, l'estiu de l'any 1937, li va fer prendre un altre rumb. Des de fora tot es veia més clar que des de dins. El mateix ambaixador espanyol als Estats Units, Fernando de los Ríos, és qui els diu a l'expedició blaugrana que es quedin, que la guerra ja està perduda. Ventolrà es queda a Mèxic... més que per això, perquè s'enamora d'una mexicana. Però n'hi ha d'altres que ja no tornen: les seves mateixes famílies els escriuen des d'aquí dient-los que es quedin a Amèrica.

Va ser una gira moguda. També aquí es va descobrir que l'expedició tenia un talp franquista, un espia dins del grup.

Un espia una mica de pa sucat amb oli. Què volies espia? Eren les obsessions del feixisme, que a vegades ens oblidem que és una ideologia totalitària. Un concepte que vol dir que tots els aspectes de la societat poden ser regulats per l'Estat. Per això a vegades espien coses que ni tan sols cal. No està clar si Esteve Pedrol, l'espia, es va destapar com a tal a Mèxic o si ja venia d'aquí, la possibilitat que

planteja la novel·la. Al principi de ser a Mèxic, ja hi ha un document que ho confirma de l'*ambaixador* que tenen allà els franquistes. Diu que Pedrol hi ha anat, i que està interessat en tornar i anar a Burgos, la capital des d'on Franco dirigeix la guerra. I ells li diuen que es quedi a Mèxic, de moment, i vagi informant sobre l'expedició blaugrana.

Documentant-se i escrivint, no ha tingut la sensació que va anar d'un pèl que no ens quedem sense Barça?

El club es va salvar de miracle! En el viatge en tren cap a França, per agafar el vaixell cap a Mèxic, fins i tot els van metrallar des d'un avió i es van escapar perquè el comboi es va ficar dins d'un túnel! Va passar exactament així. De fet, hi ha institucions catalanes de l'època que van desaparèixer, no van tenir la mateixa sort que el Barça.

Poques van tenir un president afusellat. Sap si va influir més la condició de president del Barça o la de diputat d'Esquerra a les Corts, en què Suñol fos executat sumàriament?

No podem arribar a conclusions clares, però hi ha algunes dades que fan pensar: de tots els diputats que van ser assassinats durant la guerra, la majoria ho van ser després d'un judici. Un judici era un acte exemplaritzant. Només hi ha el cas d'un diputat gallec que el maten a casa seva i el d'en Suñol, que es perd amb el xofer que porta el cotxe i acaba a les línies enemigues. Per què el van matar allà mateix? Hauria estat normal portar-lo a Madrid, jutjar-lo i potser hagués acabat igual al cap d'unes setmanes... però no, el maten molt poc després de ser detingut. Potser eren una colla de sapastres, o bé tenien una animadversió especial als separatistes... o als del Barça. Aquí és on jo invento una sèrie de fets.

Gamper primer, ara la Guerra Civil... hi haurà trilogia d'Enric Calpena sobre el Barça?

Potser no serà el següent que escrigui perquè tinc altres idees, però més endavant sí. La següent hauria de ser sobre els fitxatges de Di Stefano i Kubala. La història en ella mateixa és interessant, però també explica una altra cosa: és un de tants casos en què la burgesia catalana que s'ha passat al franquisme s'adona que o bé és franquista o bé catalana. Perquè les dues coses, per al règim, són incompatibles. El president Martí Carreto va a Madrid i allà li diuen que s'ho faci com vulgui, però que Di Stefano ha de ser del Real. I una quarta novel·la encara podria ser la de l'arribada de Cruyff, que és l'entrada d'un aire de modernitat als anys 70. És el moment de la mort del franquisme sociològic, com diu Josep Maria Solé i Sabaté. Explicaríem la història del país al segle XX a través del Barça.

Acaba de complir el miler de programes de l'En guardia. Un programa d'història! No és també un petit miracle cultural, aquest?

Es considera que només interessien els temes lligats a la conflictivitat inherent a la política, a la sang i fetge o a la pulsio de l'esport. Evidentment que hi ha qui no li interessa més que això, però la reflexió sobre el nostre entorn, què ens passa i què som, és d'un interès generalitzat també. Quan fas un programa d'un cert nivell intel·lectual, és evident que no té les audiències del *Sàlvame* del seu moment, però tampoc es tracta d'això. Parlar de literatura, de ciència, d'història o d'altres temes aparentment transcendents i profunds agrada si està pensat perquè tothom ho pugui entendre. A les seccions de cultura dels diaris, si només estan pendents de l'actualitat, els passa el mateix que a les seccions de política. Agrada més quan fas anàlisi, quan aprofundeixes en el rerafons, i per a això els periodistes estem –teòricament– ben dotats. Quan toques un tema transcendent com la història però amb visió periodística, la gent ho agraeix. Les audiències dels documentals històrics de TV3 són altes també, oi? I la gent valora que tinguin un suport comercial o institucional important, encara que alguns publicitaris pensen que costa més posar-hi anuncis. En aquest sentit, estic content... sobretot si serveix d'exemple per a empreses, que vegin que la cultura –no només la història– també agrada.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Núria Tomàs Mayolas

La cita

Són les vacances d'estiu i una família es lleva a mitjanit. Es vesteixen en silenci, agafen unes petites motxilles i surten de casa. Al poble encara hi ha alguns llums encesos. Cap on van? Agafen la carretera, giren cap a un camí ample, travessen un bosc, i s'enfilen muntanya amunt. Es cansen, s'aturen a mirar les estrelles, després continuen fins a trobar un llac, però s'han d'afanyar per arribar al cim, no poden arribar tard a la cita: un amic els espera. Però, qui és aquest amic?

Caminem, pàgina a pàgina, guiats per la veu de la filla gran, de sis o set anys, que ens va narrant en primera persona tot el que percep durant el recorregut, fent-nos partícips d'aquesta aventura nocturna. Per contra, les il·lustracions ens mostren cada escena des d'un punt de vista extern, omnipresent, des d'on contemplem les actituds dels quatre membres de la família amb els quals ens podem identificar molt fàcilment. I, en paral·lel, també hi trobem les mirades observadores dels animals que estan amagats en la penombra.

Marie Dorléans és una il·lustradora formada a l'École Supérieure des Arts Décoratifs d'Estrasburg. Sol escriure ella mateixa les històries dels àlbums il·lustrats que ha anat publicant amb importants editorials franceses i ha rebut nombrosos reconeixements, com ara el premi Landerneau

Album Jeunesse, que li van atorgar per aquest llibre, el 2019. Quan dibuixa, utilitza el punta fina, el bolígraf negre, o la ploma i tinta xinesa, amb algun toc amb pinzell, per desplegar una línia clara i precisa, acompanyada de petites trames i textures. I acoloreix digitalment les il·lustracions amb unes cartes de color molt acotades, que ha portat a l'extrem en aquest cas: només ha fet servir el blau fosc, de la nit, i l'ha anat contrastant amb el blanc i el groc clar, translúcid, tant en els punts lluminosos com en els il·luminats. És un àlbum il·lustrat senzill

però molt ben treballat, que ens parla de com incideixen els pares en la transmissió de l'amor i el respecte cap a la natura als seus fills, un aprenentatge vital.

Símbol Editors, de Sant Cugat del Vallès, compta amb dues col·leccions dirigides al públic infantil i juvenil, Simbolet i Il·lustrada, en què trobem una molt bona tria de llibres il·lustrats, la majoria importats, els quals, sense la seva tasca de traduir-los i publicar-los en català, mai no arribaríem a conèixer.

UN AMIC ENS ESPERA

Autora/il·lustradora: Marie Dorléans
 Editorial: Símbol Editors
 Lloc i any d'edició: Barcelona, 2019
 Nombre de pàg.: 36

NOVETATS EDITORIALS

'El meu jo gastronòmic'
 MFK Fisher
 L'Altra Editorial

Mary Frances Kennedy Fisher (1908-1992), més coneguda per MFK Fisher, és l'escriptora gastronòmica en majúscules als Estats Units. Parla de menjar, però fa literatura. I ara, per primer cop, disposem en català del llibre que va escriure quan, l'any 1929, va marxar per primer cop dels Estats Units per anar a França. I de l'impacte que va causar en ella tot un món de cuina desconegut.

'El món de Rocannon'
 Ursula K. Le Guin
 Raig Verd Ed.

La primera novel·la que va publicar Ursula K. Le Guin, la que iniciaria tot un cicle i que es pot considerar un text fundacional en la novel·la fantàstica i de ciència ficció, barrejant els dos gèneres. Però no només és això: a través d'aquests recursos s'hi parla de colonialisme, de cultures i de la part fosca que pot tenir la tecnologia i el progrés. Arriba al català en traducció de Blanca Busquets.

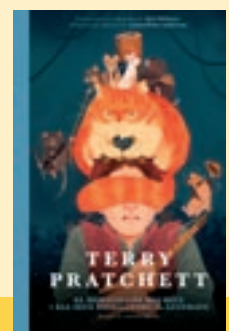
'Nihil obstat'
 Miquel Bauçà
 Ed. 62

No hi ha dubte que Miquel Bauçà (1940-2005) ha estat un dels grans poetes contemporanis en llengua catalana. Ara es recupera un seu poemari inèdit, *Nihil obstat*, que l'any 1965 la censura franquista va prohibir. La recuperació d'aquest inèdit (tot i que ell mateix en va rescatar poemes per a llibres posteriors) ve acompanyada de la reedició d'*Una bella història* i *El crepuscle encén estels*.

'Com un calfred et veig'
 Juny Siva
 Ara Llibres

Un suggeriment per a aquesta setmana en què hem celebra el Dia de l'Orgull LGBTI. Les històries de 15 persones trans en la Barcelona d'avui, recollides per l'autora, demostren que encara no ho tenen fàcil per poder ser elles mateixes. En el record, la figura de Sònia Rescalvo, assassinada l'any 1991 per neonazis a la ciutat. I la consciència del fet que alguns avenços van massa poc a poc.

'El meravellós Maurice...'
 Terry Pratchett
 Mai Més Llibres

El títol complet, de fet, és *El meravellós Maurice i els seus rosegadors il·lustrats*. Forma part del projecte editorial de traduir al català l'obra de Pratchett, el Discmon, encara inèdita aquí malgrat ser un supervendes mundial en novel·la per a joves. Per llegir aquesta no cal haver-ne llegit d'altres: és un títol independent. Hi trobarem un flautista d'Hamelín diferent i uns ratolins molt cultes...

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

283

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

Llengua i gènere

Des de fa uns anys hi ha una voluntat d'adaptar la llengua a la igualtat de gènere entre dones i homes, amb fórmules més o menys encertades des del punt de vista gramatical. Tothom recorda el "totis", els textos escolars plens de "nens i nenes" i fins i tot podem trobar algun surrealista "infants i infantes" (infanta és la neta d'un rei, no existeix el nom "infant" amb morfema de femení).

Fent aquests canvis, amb tota la bona voluntat, podem arribar a llegir coses com "Els /les nens / nenes de l'escola Els/les Eriçons/Eriçones han visitat la granja de vedells/vedelles amb els/les grangers/grangeres. Tots/totes s'ho han passat bé veient els/les animals/animales" (*sic.*). Fàcil de llegir, oi? O la ja famosa "Tiona" de Sant Cugat, maquillada i amb cabells llargs per trencar estereotips (*sic. de nou*).

En aquest sentit, des de la lingüística catalana es va editar un llibre, *Som dones, som lingüistes, i diem prou*, coordinat per Carme Junyent. En aquest llibre, entre d'altres coses, s'explica d'on ve el morfema de femení que sembla dividir la societat. I diem sembla expressament, perquè una llengua evoluciona d'acord amb la realitat del territori on es parla, i no a l'inrevés; qui pot dir que un país que parla una

llengua sense gènere marcat és menys masclista? És evident que la llengua no té gènere ni ideologia, si no, ens podríem plantejar si en el món anglosaxó no hi ha discriminació. O el llatí representava millor tothom perquè tenia un gènere neutre? A l'Àfrica, on es parlen una infinitat de llengües sense gènere marcat, no hi ha masclisme?

És realment difícil defensar aquesta posició, si bé podem utilitzar un munt d'expressions per no caure en formes que dificulten la comprensió d'un discurs (les dites "totis", "nens i nenes", "nois/es"... i que poden servir perquè tothom se senti representat en comunicacions de caràcter públic; tothom fa referència a "tot hom" (hom no és home en cap cas, sinó l'individu en qualsevol dels seus gèneres o identitats), "quitxalla", "mainada" o "canalla" representen a qualsevol grup d'infants i també "jovent" o "joventut" són mots sense gènere marcat que engloben un segment de la població.

Si voleu saber-ne més i trobar solucions no tan forçades per a un ús no sexista de la llengua busqueu "ús no sexista del llenguatge" al cercador Optimot. Hi trobareu respostes pràctiques, de ben segur.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

La multiorgàsmica victòria estèril

El dia que Louis Van Gaal va dir amb posat de prepotència magnànima que el seu únic objectiu com a entrenador era el de guanyar "títulos", vaig tenir clar que a partir d'aquell moment ja no em semblava tan important que el club del qual soc seguidor aixequés més o menys copes, si calia fer-ho amb l'actitud d'aquell barrut. De fet, la gent que tenim problemes d'autoestima necessitem identificar-nos de tant en tant amb el Correcaminos dels dibuixos animats aixafant la guitarra del Coiot, en Jack Lemmon seduïnt Shirley MacLane a *El apartamento*, o bé amb Leo Messi pixant-se tota la defensa rival i allotjant la pilota dins d'una porteria. Però amb els anys t'acostumes a relativitzar els camps, i de vegades et fa més gràcia que algú deixi de guanyar, que no pas que ho facin els teus.

Durant aquestes últimes hores d'emissió de Barça TV, dimarts vaig quedar-me novament enganxat a la pantalla per veure-hi els minuts finals de la reemissió del Barça-PSG de la Copa d'Europa 2016-17. Aquell partit va servir perquè l'equip que aleshores dirigia Luis Enrique superés l'eliminària amb l'equip francès, que a l'anada havia guanyat 4 a 0. Es necessitava un miracle,

i res no feia pensar que acabaria passant quan faltaven dos minuts pel final, el més calent era encara a l'aigüera. Un gol matiner de Suárez, un altre en pròpia porta de Kurzawa, i un de penal de Messi a cinc minuts de la segona part, havien escalfat un Camp Nou que veia com amb una altra diana s'igualaria l'eliminària. Per això la galleda d'aigua quan Cavani va marcar pel Saint-Germain, va ser més glaçada que freda. Durant gairebé mitja hora els intents infructuosos del Barça per arribar a la xarxa rival van topar amb la defensa de l'equip d'Emery.

I aleshores una falta a un extrem de l'àrea va servir a Neymar per fer un golàs. Entrant al temps afegit un penal diguem-ne que justet va permetre al brasiler ajustar encara més l'eliminària. I després el deliri. Als noranta-cinc minuts, amb el rellotge pressionant el xiulet de l'àrbitre, Neymar altre cop feia una centrada bombada a l'àrea, i el Camp Nou sencer va plorar d'alegria i incredulitat veient com sortint del no-res Sergi Roberto era més llest que tots els rivals i introduïa la pilota a la porteria francesa. I tot i saber-ne el desenllaç, no puc evitar de sorprendre'm i emocionar-me una vegada i una altra, i aixecar el puny a l'aire, i fins i tot faria tombarelles a l'aire si no fos perquè tinc por que el meu cervell diminut es malmeti del tot xocant contra el crani més vegades de les estrictament necessàries.

La victòria només va servir perquè a quarts de final la Juve ens donés un bany de realitat i ara sí que ens eliminés. Però la màgia de la nit del 8 de març ja no ens la traurà mai ningú. I si em féssiu quedar amb el 6 a 1 o bé les dues lligues de l'època Van Gaal, tinc bastant clar que la primera seria l'opció correcta.

Dimecres, 8 de març de 2017
Sergi Roberto envia a la xarxa el sisè gol i el Camp Nou esclata en llàgrimes

sió del Barça-PSG de la Copa d'Europa 2016-17. Aquell partit va servir perquè l'equip que aleshores dirigia Luis Enrique superés l'eliminària amb l'equip francès, que a l'anada havia guanyat 4 a 0. Es necessitava un miracle,

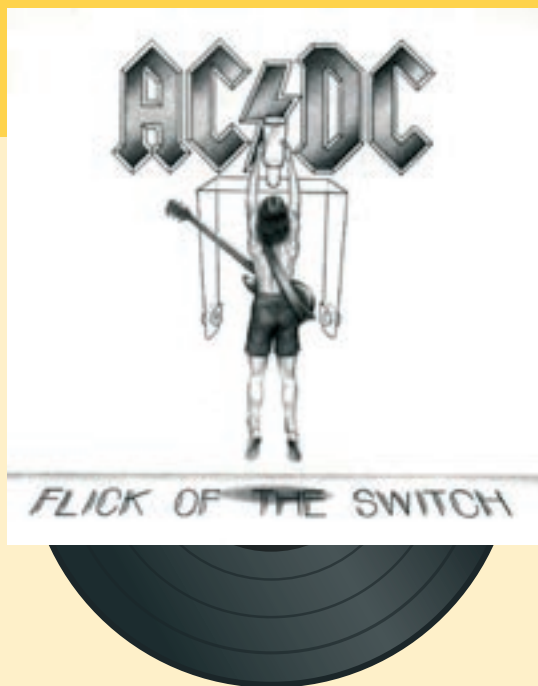
MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

AC/DC
'Flick of the Switch'
Atlantic Records, 1983

Treure un disc després d'haver-te menjat el món amb *Back in Black* i *For Those About to Rock* és complicadíssim. Com si el Barça guanyés una copa del Borbó després de dues Champions. Però una copa és una copa i un disc d'AC/DC és un disc d'AC/DC. I aquests dies que es compleix el 40è aniversari del *Flick of the Switch* és un bon moment per recuperar-lo i per comprovar que el novè disc d'estudi dels australians (el tercer amb Brian Johnson a la veu) és una obra d'art que tot i no tenir campanes ni canons ni sang ha envellit meravellosament bé. El treball no té secrets. Des del riff inicial de "Rising power" fins al final hi ha el rock cromanyó pur i efectiu que ha practicat sempre la banda liderada pel guitarrista Angus Young. Hi ha les tornades encomanadisses típiques i reglamentàries, els riffs marca de la casa fets amb els quatre o cinc acords de

sempre, els mitjos temps que s'assemblen molt entre si però que no avorriuen mai... Sí, tòpics però efectius. I a més amb himnes com "This House Is on Fire", "Guns for Hire", "Bedland in Belgium" o "Deep in the Hole", amb una tornada que t'enfonsa al fons d'un forat d'on no voldries sortir mai. Ah! Després de set anys, aquest 2023 la banda torna als escenaris i farà un únic concert a l'octubre als Estats Units. I es rumoreja que per al 2024 podria haver-hi gira mundial. Creuem els dits.

NOTES

Ràbia Positiva celebra tres dècades amb concert i disc

Per commemorar el 30è aniversari, el grup barceloní –ells remarquen que de Sants– Ràbia Positiva ha decidit ressuscitar per un dia i publicar un vinil amb les millors cançons de la seva trajectòria. El disc, titulat *1993-2010*, es va editar la setmana passada i inclou alguns dels temes més representatius d'una de les bandes de punk i hardcore més rellevants del país. Discogràficament, van debutar el 1995 amb *La voz de la discordia*, editat en format K7 per Tralla Records. Després van venir quatre àlbums d'estudi més: *Tiempo al tiempo* (1998), *¡A volar!* (2000), *Paraules* (2002) i *Un altre*

camí (2005). L'any 2008 Ràbia Positiva va treure un directe en CD i DVD amb el títol *Sentiment, compromís i acció* i l'últim que van publicar va ser un EP anomenat *Una cançoneta i mo n'anem* (2009). L'any 2010 Ràbia Positiva va donar per finalitzada la seva carrera i es van dissoldre. Esporàdicament, però, han fet algun concert de retrobament com el que tindrà lloc el proper 11 de novembre al barri de Sants de Barcelona. El bolo, que s'encetarà amb l'actuació de la banda barcelonina Ignorants, es farà a la seu de Lleialtat Santsenca, al carrer Olzinelles, i tots els beneficis aniran destinats a La Traca, una escola comunitària de formació d'adults de Sants. 30 anys després, el compromís amb els moviments socials que sempre ha caracteritzat Ràbia Positiva, entenent la música "com a missatge i eina de transformació social", continua del tot vigent.

EL TEST Arnau Vila (Bloom)

Primer instrument que vas aprendre a tocar? La guitarra. **Primer grup del qual vas formar part?** Va K Txuta. **Primer concert que vas fer en directe?** A l'Invertit (La Vicaria), de Vic, un bar situat a la plaça de la Catedral. **Primer disc que et vas comprar?** Un de Blink-182. **Quants discos tens?** Uns 30 aproximadament. **Salva'n tres.** Un de Nirvana, un d'Arctic Monkeys i algun d'Extensivity. **Grups o músics de capçalera.** Slepp i 7 AM. **Un concert (com a públic) per recordar.** Un de Motörhead en un festival, crec que a Santa Coloma de Gramenet.

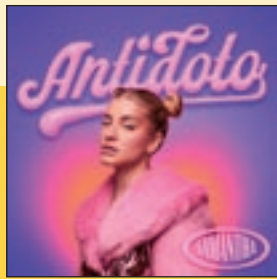
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

RIDERS OF THE CANYON
'Riders of The Canyon'

Mare de déu senyor quina bestiesa! El debut dels Riders Of The Canyon és una preciositat que tot i que acaba de sortir del forn ja desprèn tot ell un regust de clàssic etern i atemporal. Darrere d'aquesta superbanda, liderada per Joana Serrat, hi ha també el cantant de Rupit Matthew McDaid, el manlleuenc Roger Usart i Victor Partido acompanyats de col·laboradors de luxe de renom planetari. I els deu temes que té el disc sonen equilibrats però variats: Folk, americana, rock... una delícia. Des de la revetlla de Sant Joan no escolto res més. Imprescindible.

SAMANTHA
'Antídoto'

Segon disc en solitari de Samantha Gilabert, una cantant valenciana que s'havia donat a conèixer amb Cactus i que el 2020 va fer el salt a la fama després de passar per *Operación triunfo*. Al nou disc hi ha 11 peces amb registres molt diversos, que van des de la balada tendra als ritmes més enèrgics i urbans. Pel que fa a llengua, aposta majoritàriament pel castellà i només tres dels temes són en català. A les lletres, però, Samantha ha fet un salt qualitatiu important i a les noves peces s'ha despullat amb lletres íntimes i emotives que defugen els tòpics.

ELS FLIPATS
'Jimmy Eat the Mundo'

Sorpresa! Aquest divendres el difunt grup de Torelló Els Flipats, liderat pel Sona9 Dan Peralbo, fa un miniconcert de resurrecció a Barcelona on tocaran algunes de les peces de *Jimmy Eat the Mundo*, un disc punky i esparriat amb nou temes que van gravar quan tenien 17 anys, que havia quedat inèdit i que ara han penjat a les plataformes digitals. L'àlbum està cantat en un anglès-Plana-de-Vic força surrealista però sona fresc, desenfadat i molt enèrgic. Per cert, a l'octubre faran un segon (i últim?) bolo de retorn al Moscou de Torelló.

SALUT

Eva Remolina / AMIC

Com poder agafar millor el son durant l'estiu

La calor durant l'estiu dificulta el son, ja que les altes temperatures poden fer que ens sentim incòmodes i suosos.

Afortunadament, hi ha diverses mesures que podeu provar per ajudar-vos a dormir millor durant els dies calorosos:

- **1. MANTINGUEU L'HABITACIÓ FRESCA.** Assegureu-vos que l'habitació estigui ben ventilada durant el dia. Utilitzeu ventiladors o aire condicionat per mantenir l'ambient fresc abans de ficar-vos al llit. També podeu usar cortines opaques o persianes per bloquejar la llum solar directa que podria escalfar l'habitació.
- **2. USEU ROBA ADEQUADA PER DORMIR.** Opteu per pijames o roba de llit lleugera i transpirable que permeti la circulació de l'aire i que absorbeixi la suor. Trieu materials naturals com el cotó o el lli, que són més frescos en comparació amb teles sintètiques.
- **3. UTILITZEU ROBA DE LLIT FRESCA.** Canvieu els llençols i fundes de coixí per uns més lleugers i

frescos. Considereu emprar llençols de cotó o de teixit transpirable per ajudar a regular la temperatura corporal durant la nit.

- **4. BEVEU SUFICIENT AIGUA.** Procureu mantenir-vos hidratats durant el dia, però eviteu beure grans quantitats just abans de ficar-vos al llit per minimitzar les interrupcions nocturnes a causa de les visites al lavabo.
- **5. PRENEU UNA DUTXA O BANY FRESC ABANS DE FICAR-VOS AL LLIT.** Refrescar-se amb aigua fresca pot ajudar a reduir la sensació de calor al cos abans d'anar al llit.
- **6. UTILITZEU MÈTODES DE REFREDAMENT ADDICIONALS.** Proveu de col·locar una bossa de gel o una ampolla d'aigua freda davant del ventilador perquè l'aire que circuli sigui més fresc. També podeu usar ventiladors de sostre o col·locar un ventilador prop d'una finestra per crear un corrent d'aire.
- **7. LIMITEU L'ÚS DE DISPOSITIUS ELECTRÒNICS.** Eviteu l'ús de dispositius electrònics abans de ficar-vos al llit, ja que poden generar calor addicional i emetre llum blava que pot alterar el vostre ritme circadiari.

- **8. PLANIFIQUEU EL VOSTRE HORARI DE SON.** Intenteu adaptar els vostres horaris de son per aprofitar les hores més fresques del dia. Si és possible, fiqueu-vos al llit més d'hora o aixequen-vos abans per aprofitar la temperatura més baixa del matí.
- **9. PRACTIQUEU LA RELAXACIÓ.** Abans de ficar-vos al llit, feu activitats relaxants com llegir un llibre, escoltar música suau o tècniques de relaxació com la respiració profunda o la meditació per preparar la vostra ment i cos per al son.

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Ous trencats amb pernil i pebrot

Un plat fàcil de preparar, ben nutritiu i gustós al paladar. La base del plat són els ous combinats amb el pernil i els pebrots verds, ingredients que donen un contrapunt força interessant a aquesta elaboració.

Ingredients (per a 4 persones)

- 4 ous
- 200 grams de pernil serrà o ibèric
- 4 pebrots verds
- 1 ceba mitjana
- 4 grans d'all
- Oli d'oliva verge extra
- Sal i pebre al gust

Preparació:

Renteu els pebrots i talleu-los en tires fines. Peleu i talleu la ceba en juliana

i els grans d'all en làmines. En una paella gran, escalfeu un parell de cullerades d'oli d'oliva a foc mitjà. Agregueu-hi la ceba i els alls, i sofregiu-ho fins que estiguin daurats i caramelitzats. Afegiu els pebrots a la paella i cuineu a foc mitjà-alt durant uns 10 minuts, removent ocasionalment, fins que estiguin tendres i lleugerament daurats. Agregueu-hi sal i pebre al gust.

Mentrestant, en una altra paella, fregiu el pernil tallat en tires o daus fins que estigui cruixent. Retireu el pernil de la paella i col·loqueu-lo sobre paper absorbent per eliminar l'excés de

greix. A la mateixa paella on heu fregit el pernil, sense retirar el greix, afegiu-hi una mica més d'oli si és necessari i escalfeu-ho a foc mitjà-alt. Trenqueu els ous a la paella i fregiu-los al vostre gust. Podeu fer-los regirats o amb el rovell líquid, segons la vostra preferència.

Una vegada que els ous estiguin llestos, col·loqueu els pebrots i la ceba en un plat gran o en plats individuals. Distribuiu els ous ferrats sobre els pebrots i escampeu el pernil cruixent per damunt. Serviu els ous trencats amb pernil i pebrots immediatament, acompanyats de patates fregides, si ho desitgeu.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

FALCONS CONTRA COLOMS

Malgrat l'aparent desigualtat entre els uns i els altres, els coloms han estat dominant durant anys la política monetària en diversos racons del món, però particularment a Europa. Arribat el moment de la revenja, els falcons s'hi han abonat. I els riscos s'estan començant a convertir en realitat. La disputa entre falcons i coloms podria aparentar un moment de parc temàtic d'ornitologia, però en termes econòmics és la distinció entre els partidaris de polítiques laxes, amb tipus d'interès baixos i incentius a l'activitat des dels bancs centrals (els coloms), i els partidaris de controls estrictes en la despesa i la contenció de preus, encara que hi hagi riscos de refredar l'economia (els falcons).

El tret de sortida del període de domini dels coloms es pot considerar el *whatever it takes* (fer el que calgui) per salvar l'economia de la zona euro i la mateixa moneda única en temps de crisi profunda, amb estats amb aigua al coll i necessitats de rescats, i bancs en dificultat per concedir crèdits a empreses que en necessitaven per continuar actives i conservar llocs de treball. El que va venir a continuació és conegut: tipus d'interès fins a zero i disponibilitat gairebé il·limitada de diners.

La política de tipus d'interès zero s'ha mantingut durant sis anys, un període inusualment llarg, que va tocar a la fi el juliol de l'any passat, quan la inflació –la contrapartida de les polítiques monetàries expansives– s'estava enfilant fins a límits que no s'havien vist durant quatre dècades. Els falcons van dir prou. Havia arribat la seva hora. Un any després de la primera pujada de tipus, l'interès ha passat del zero al 4%. Un ritme de creixement desconegut en els 25 anys de funcionament del Banc Central Europeu i que tot apunta que tindrà continuïtat aquest mes de juliol i, tot i que hi ha més dubtes, a l'agost o al setembre. Quan s'hi han posat, els falcons han avançat ràpidament.

Era natural que el fort creixement de la inflació suscités preocupació al si del Banc Central Europeu. Al cap i a la fi, l'únic encàrrec directe que té aquesta institució és vetllar perquè els preus no creixin més enllà del 2%. Un encàrrec, per cert, que té molt de política de falcó. En els primers pas-

sos d'aquesta escalada, hi havia dubtes raonables sobre si el diagnòstic era encertat. Els preus havien tingut una pujada lliure marcada per la sortida de la pandèmia: restriccions productives a la Xina, problemes de subministrament d'algunes primeres matèries, saturacions logístiques. Situacions que provocaven una forta tensió als preus agreujada per una escalada en els costos energètics. Tot plegat, problemes atribuïbles a la banda de l'oferta, agreujats per l'esclat de la guerra a Ucraïna. Apujar els tipus d'interès era un intent de refredar els preus per la banda de la demanda, a la qual no se li podia atribuir una responsabilitat directa en la pujada de la inflació.

Però com que era l'hora dels falcons, els tipus d'interès van començar una escalada que ja s'ha pogut comprovar que tenia conseqüències. Els preus s'han contingut, tot i que amb menys contundència de la que es podria esperar. Del 10% de fa un any al 6% de l'últim mes. En contrapartida, ja han aparegut els efectes adversos temuts: la zona euro ha entrat en recessió (tècnicament dos trimestres amb descens del PIB).

Que l'economia entrés en recessió hauria estat tradicionalment un detonant perquè els analistes del Banc Central Europeu posessin fre als creixements dels tipus d'interès. El que diu l'ortodòxia és que apujar tipus frena el consum, la inversió i la despesa i que tot plegat es tradueix en una moderació dels preus. Però quan s'ofega el creixement, la prudència portaria a replantejar si el mal és excessiu. Els indicis apunten que aquest no serà el consell que seguirà un Banc Central dominat ara pels falcons, disposats a posar els tipus d'interès per sobre de la inflació, en una política que posarà en greus dificultats els ciutadans endeutats. I també els països endeutats, com l'Estat espanyol, en risc de veure capgirat el ritme de creixement actual en retrocés si els tipus continuen a l'alça.

Aquesta mateixa setmana, el Fons Monetari Internacional gosava demanar

al Banc Central Europeu que continuï amb la seva política d'apujar tipus encara que sigui a costa de destruir llocs de treball. Els falcons, a l'atac, miren poc on fan mal.

Amb tipus d'interès més cars, costa més pagar les hipoteques, costa més finançar electrodomèstics o cotxes (i el consum es contrau), costa més que les empreses facin inversions, i com que no inverteixen generen menys nova ocupació, i als estats és més costós finançar-se per donar cobertura a les persones que, a conseqüència dels problemes exposats, cauen en risc d'exclusió. Aquests són els motius pels quals alguns experts aconsellen prémer el pedal de fre. Però hi ha poques perspectives que això passi.

El panorama que deixa fins ara el cicle de creixement dels tipus d'interès és el de la recessió a bona part dels països de la zona euro. Afortunadament, fins ara, l'afectació sobre el mercat laboral és més limitada. En canvi, els costos de les hipoteques variables s'han disparat perquè la banca espanyola ha traslladat de seguida les pujades als seus clients. Però només quan els cobra, perquè de les remuneracions als estalvis no se'n parla. Que algú gens sospitós de formar part dels hereus del 15-M com Luis de Guindos, ara vicepresident del Banc Central Europeu i abans ministre d'Economia del PP, hagi hagut de sortir a dir a la banca que quan s'apugen els tipus és per cobrar interessos, però també

per pagar els dipòsits, hauria de fer avergonyir. Però tot plegat és conseqüència de l'absència de competència al sistema bancari espanyol, en part propiciada pel mateix De Guindos.

INDICADORS

Fre industrial

L'índex de volum de negoci a la indústria, exclouent-ne l'energia, disminueix un 4,7% interanual a Catalunya l'abril del 2023, segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya. Per grans sectors industrials, creixen els béns de consum un 1,5% i els d'equipament un 3,7%. En canvi, el fort descens dels béns intermedis, un 13,9%, ha motivat el retrocés general en el sector.

Més cost laboral

El cost laboral per treballador a Catalunya va augmentar un 6,6% durant el primer trimestre en relació amb el mateix període de l'any passat, fins als 3.135,40 euros, segons l'Enquesta Trimestral de Cost Laboral de l'Institut Nacional d'Estadística. En canvi, si es compara amb el quart trimestre del 2022, es va reduir un 2,5%. Aquest va ser el període en què aquest indicador va marcar màxims de la sèrie.

ALEGRIA INTERIOR

Irene Boixeda / irene@alegriainterior.com

Arbre transgeneracional

Una bona autoestima ens convé com a persones per endinsar-nos en les experiències d'aquesta vida. Per això saber d'on venim i quines arrels tenim ens pot ajudar a comprendre'ns millor.

Saber qui soc o qui em penso o crec o sento o revisc que puc ser són qüestionaments que em poden ajudar a resoldre enigmes de mi i del fill o filla que soc.

Al néixer heretem uns trets que es van dibuixant i perfilant al llarg de la nostra vida. Des dels físics fins als del caràcter i forma de pensar. Tot plegat és un llegat important dels nostres pares, avis, rebesavis... Investigar sobre els nostres avantpassats, si ens és possible, és gosar descobrir alguns orígens de virtuts i traumes que no compremem. En algunes famílies s'amaguen secrets que per vergonya no s'han explicat de pares a fills. I en alguns casos poden ser un problema que hereten els nets. Fer l'arbre genealògic ens pot ajudar a comprendre el que estem vivint transgeneracionalment en el present. El descobriment dels orígens d'algunes pors interiors vers les quals no tenim cap explicació i a les quals podem posar-hi fil a l'agulla per comprendre-les i intentar superar-les.

Fa anys el meu cosí Xavier em va convidar a acompanyar-lo a fer una recerca dels nostres avantpassats. En aquella època anava enfeïnada amb la nostra petita Abril. Tot i així, vaig accedir a col·laborar-hi ja que al compartir el mateix cognom per part de mare

em va semblar el més just. Des d'aleshores vaig motivar-me a continuar la recerca dels ancestres per part del meu pare i més endavant dels dos cognoms de la família del meu marit. Va ser tota una odissea molt interessant i em va ajudar molt a comprendre diferents successos familiars que desconeixia. De fet, des de ben jove ja m'apassionava escoltar les històries que la nostra estimada iaia Coloma m'explicava de la seva joventut i successos de la Guerra Civil a Vic. Així com la vida a Folgueroles del nostre estimat pare amb la seva nostra família. Encara ara quan tinc l'ocasió de

conversar amb la tieta Roser m'agrada preguntar-li coses sobre els meus avis paterns, que mai vaig conèixer. Soc una impertinent potser, però és una qüestió de resoldre aquell cuquet que hi ha dins meu i que m'ajuda a comprendre millor i a aplicar la compassió per no distreure'm tant amb el meu propi egocentrisme humà.

Gràcies als resultats, més enllà de fer-ne un arbre decoratiu i honorant els nostres ancestres, que és molt important, vaig fer un aprenentatge que em va permetre endinsar-me amb més profunditat en mi mateixa així com comprendre millor el meu paper dins de la família, el perquè faig el que faig, com ho faig, descobrint-me en capes i més capes. Sento que aquest tipus d'investigacions del propi arbre transgeneracional ens poden ajudar molt a comprendre'ns com a unitat familiar i sobretot a conèixer quin paper hi desenvolupem com a individus dins del conjunt. Quines són les lleialtats familiars inconscients que ens impedeixen fer un creixement interior i que val la pena endreçar dins nostre. Lleialtats que en ocasions s'han convertit en memòries que ens lliguen massa i que s'han convertit en les nostres pròpies pors. Tot plegat ben comprès i estimat ens pot ajudar a convertir-nos en éssers més amorosos i compassius amb nosaltres mateixos així com amb el grup al qual pertanyem per sentir més felicitat i avançar tots units.

Feliç recerca, lector/a.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 30-06-2023 al 6-07-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

En l'amor actues amb una bona dosi d'impaciència. Compte, perquè podries vessar-la. Sembla que hauràs de millorar les teves condicions de descans i fer una petita inversió.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Venus està conjunt a Mart i en tensió amb Urà. Tot plegat pot marcar un moment d'inflexió. T'agradi o no, algunes coses canvien d'arrel i ja no tornaran a ser com abans.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Mercuri està conjunt al Sol i amb aquest intens aspecte pots sentir que has d'expressar el que vols. Et reafirmes i parles amb determinació, però vigila amb l'orgull.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Vius un temps de reflexió i no vols prendre decisions ràpidament. Preparaes un viatge a un lloc relacionat amb el teu passat. Estàs pensant a invertir o adquirir un immoble.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Un tema econòmic que havies aparcat torna a la teva vida perquè puguis resoldre'l. Si normalment estàs molt dedicat als altres, ara t'enfoques en tu i les teves necessitats.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Si la teva relació t'ofega o no et deixa ser tu mateix, pots començar a allunyar-te'n o a cercar una altra persona. Professionalment, voldries trobar un soci col·laborador.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Possibles canvis inesperats fan variar els plans que tenies per a l'estiu. A la feina l'ambient pot ser una mica feixuc i hauràs de cercar la manera que això no t'afecti.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Saturn retrògrad transita per Casa V i inclina a viure retrobaments amb antics amors. Si tens fills, ja no pots postergar algunes responsabilitats econòmiques amb ells.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Tornes a tenir notícies d'un familiar amb qui havies perdut el contacte o estàveu distanciat. Si tens parella podries rebre un bonic regal que pot ser simbòlic o material.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Amb Saturn retrògrad vius situacions repetides i seran oportunitats per fer les coses d'una altra manera. Algú detecta qualitats en tu que no tot-hom veu i t'ho farà saber.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

La tensió Venus/Urà pot inclinar a viure situacions d'allò més intenses en l'àmbit amorós/sexual. Vols lluir més jove o més actual i comences per fer un canvi d'imatge.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Actues amb prudència. El sentit de realitat serà un bon aliat. L'exercici físic i farà sentir-te millor. Si tens dubtes sentimentals, escriu el que sents abans de parlar-ne.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'Indiana Jones i el dial del destí'

De James Mangold

Aventures motoritzades

Després de la seva preestrena mundial en el passat Festival Internacional de Cinema de Canes, *Indiana Jones i el dial del destí*, de James Mangold –director de *Le Mans'66* (2019)–, arriba als cinemes disponible, també, en versió doblada en català. La cinquena entrega de la saga d'Indiana Jones, on el carismàtic actor Harrison Ford repeteix en el paper del cèlebre arqueòleg, és una nova producció de George Lucas i Steven Spielberg, els creadors de la franquícia. Lucas i Spielberg repeteixen de nou també amb John Williams com a compositor de la banda sonora, igual que en les precedents pel·lícules d'Indiana Jones, des de l'original *A la recerca de l'arca perduda* (1981).

Indiana Jones i el dial del destí compta amb una llarga seqüència d'obertura, bàsicament a bord d'un tren en marxa, ambientada als últims anys de la II Guerra Mundial, amb un rejuvenit digitalment Indiana Jones (Harrison Ford) al costat del seu amic Basil Shaw (Toby Jones), barallant-se amb els nazis per la custòdia d'un objecte mil·lenari. Després retrobem el cèlebre arqueòleg al cap de molts anys, ara més envellit i allunyat de les corredisses, els ensurts i les batalletes, fent classes en una escola fins que entra en esce-

na la fillola de Shaw, Helena, interpretada per Phoebe Waller-Bridge, coneguda sobretot per sèries com *Fleabag* (Amazon Prime Video).

La irrupció d'Helena forçarà Indiana a viure noves peripècies, ara encaçats per un antic nazi, Jürgen Voller (Mads Mikkelsen), qui havia sobreviscut a l'aparatosa acció del començament de la pel·lícula. És una pel·lícula d'aventures motoritzades –tren, cotxe, motocicleta i avió– i d'estirp viatgera –els Estats Units, el Marroc o la Siracusa d'Arquimedes, assetjada pels romans– que es desorienta, inevitablement, en els rebrecs d'un guió de caràcter fantàstic i que resta lluny de la plenitud.

Tot i això, la pel·lícula de comiat d'Indiana Jones és una correcta i entretinguda cinta d'entreteniment, de bona factura, un xic nostàlgica, farcida de persecucions múltiples i, també, algun viatge en el temps. Harrison Ford està acompanyat en el repartiment per Karen Allen, John Rhys-Davies o Antonio Banderas en el paper de Renaldo, un pescador espanyol, vell amic d'Indiana Jones, que ajudarà els protagonistes a submergir-se al Mediterrani per trobar un tresor valuós i evitar que caigui en mans dels seus enemics.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Momi Maïga tanca el 12è Cicle de Jazz de l'Ametlla

'Nio'. Momi Maïga. 12è Cicle de Jazz de l'Ametlla. Gimnàs de l'escola Els Cingles. Dissabte, 1 de juliol, 20h.

El músic senegalès, virtuós de la kora i compositor, presenta el seu primer àlbum de debut, *Nio*, on combina jazz ètnic, flamenc i les sonoritats de les seves arrels. Fusiona la kora amb instruments clàssics com el violí i el violoncel. Maïga va estrenar el treball a finals de 2021 a la Fira Mediterrània de Manresa.

'El Joglar' viatja fins a Roda

'El Joglar', d'Arnau Tordera. Jardins de La Blava, Roda de Ter. Dissabte, 1 de juliol, 21.30h.

Arnau Tordera porta a Roda l'espectacle *El Joglar*, on canta versos de Jacint Verdaguer. És un dels actes destacats de la tercera edició dels Estius a la Fàbrica, un festival d'arrel literària que inclou 12 propostes entre dissabte i diumenge.

ORIGINAL

VS.

REMAKE

'Un mundo de fantasía'

País: Estats Units

Direcció: Mel Stuart

Intèrprets: Denise Nickerson, Gene Wilder, Jack Albertson, Michael Bollner, Peter Ostrum i Ursula Reit.

Aquesta és l'adaptació d'un conte clàssic de Roald Dahl, on es desenvolupa una típica faula infantil encara que amb elements una mica distorsionats on no falten elements de diversió, aventura i valors. El guió adaptat va anar a càrrec del mateix autor del llibre.

Gene Wilder, en opinar sobre el *remake* que en va fer Tim Burton anys més tard, va dir que el considerava un insult, que no veia el motiu per tornar enrere i fer-ho de nou.

1971

2005

'Charlie i la fàbrica de xocolata'

País: Estats Units

Direcció: Tim Burton

Intèrprets: Johnny Depp, Freddie Highmore, Helena Bonham Carter i Deep Roy.

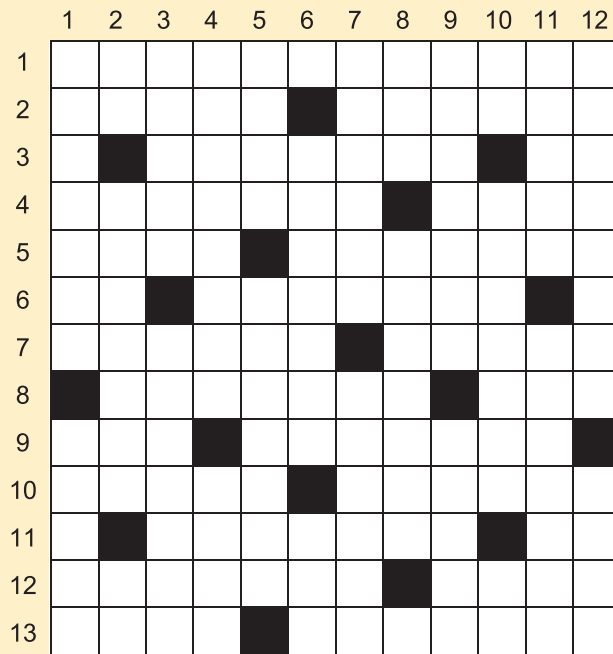
En visionar les dues versions trobem diferències evidents com la utilització de la tecnologia, a la qual no va tenir accés Stuart. Tot i així, és molt curiós veure com els dos films són semblants quant a estètica cromàtica i molt fidels al conte original. No obstant això, aquesta nova versió, amb el guió de John August, aporta elements nous com l'aprofundiment del personatge de Willy Wonka i la relació amb el seu pare, un tema recurrent en altres pel·lícules de Burton.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Escampadissa d'agents pel territori pel mètode del llençol / 2. Com que és idèntic, tant se li'n dona. La trobaràs a tot arreu / 3. Col isolada. És tan terrenal que el que escriu se li entén tot. Taxa il·limitada / 4. Posar en pràctica els estudis, ni que sigui com a exercici. Davant l'ornitòleg es fa el distret / 5. Cerebel sense capacitat sonora. Quina derrota, la de la xocolata! / 6. Dos quarts de tres. Abans de ser advocat va anar a estudi. Cap de rata / 7. Parcel·lar el bosc aviam si s'hi fan bolets. D'un idioma com l'hongarès / 8. Aprimat per una malaltia com la d'en Macià. Edat inacabada / 9. Entremig de l'herba. Adapti el dibuix a les necessitats del teixit / 10. Quina gràcia, ets plena de galeta. Fellons, emprenyadissos / 11. Converteix l'or en un espant. S'afarti com un lladri. De més i de menys / 12. De l'operació amb dos operands invertits. Mig mort de fred, tan despullat / 13. És afer del rei, o d'un regiment descerebrat. Èxtasi a les butaques de plataa.

VERTICALS: 1. Estimat perquè quan usa el dialecte va directe. Protecció entre les pàgines de la Moliner / 2. En plena sega. Promiscuïtat en l'oralitat. En el nom del ceri / 3. Fa més gros el mercat i més televisiu el club animat. Profunditat de dibuix i frescor al passeig / 4. Una parella fent la paella?: no, cap que fa d'estenedor. El ximple de la fila / 5. Indret on es troba cada cosa... Segellada pel senyor del castell / 6. Sovint en excedència. Sideral com la sidra de santa Quitèria. És que em trenco, de quarts que tinc / 7. Tal com grateu de seguida es veu el tros en repòs. Es compadeix de com pateix

/ 8. Amics de les Bones Idees. Insectes favorables als Tours amb molta pujada. De les tres en punt / 9. Podria viure només de rovellons. Quina plugeta més mesquina! / 10. Al cor dels asteques. Queixes i acusacions per aquells vells lavabos. Síntomes d'urticària / 11. Lligant núvols. Els diplomàtics en parlen així, en general / 12. Cap de l'exèrcit grec, que va fer com Noè però aplicant-hi una tarifa. Quines ties més rares, amb roba de mudar...

SUDOKUS

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

				9	3		4	
4		7						
	2				7		5	8
8	4	1				9		5
6	5							
			3	8		4		1
	7			5				6
		8		6	4			3
		5				7	8	

Dificultat: molt fàcil

					6		8	
6			5	7	4		3	
			3			5		7
	5	2	4			8	1	
	8		7		1			
4					3	7	2	9
		6		8		2		4
3		5	6	4	7		9	8
8	7	4		1	2		5	6

QUADRE NUMÈRIC

	+		+	8	12
+		+		-	
9	+		-	7	8
-		-		-	
4	+		+		11
6		4		-1	

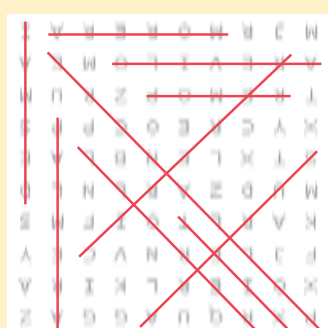
SOPA DE LLETRES

P	X	R	Q	U	A	G	G	A	Z
X	O	I	E	R	L	K	I	R	A
F	J	L	E	R	N	V	C	E	Y
K	A	R	L	T	O	I	F	M	S
M	U	D	Z	A	R	L	N	L	D
S	T	X	L	E	N	B	L	A	E
X	Y	C	R	F	O	C	P	P	S
T	R	E	M	O	P	Z	R	U	M
A	R	E	V	I	L	O	M	E	A
M	J	R	M	O	R	E	R	A	I

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Cirerer
- Desmai
- Llorer
- Morera
- Olivera
- Palmera
- Pollancre
- Pomer
- Surera
- Teix

SOLUCIONS

8	7	4	9	1	2	3	5	6
3	2	5	6	4	7	1	9	8
1	9	6	3	8	5	2	7	4
4	6	1	8	5	3	7	2	9
9	8	3	7	2	1	6	4	5
7	5	2	4	6	9	8	1	3
2	4	9	1	3	8	5	6	7
6	1	8	5	7	4	9	3	2
5	3	7	2	9	6	4	8	1

Dificultat: molt fàcil

2	6	5	9	3	1	7	8	4
9	1	8	7	6	4	5	2	3
3	7	4	8	5	2	1	9	6
7	9	2	3	8	5	4	6	1
6	5	3	4	1	9	8	7	2
8	4	1	2	7	6	9	3	5
1	2	9	6	4	7	3	5	8
4	3	7	5	2	8	6	1	9
5	8	6	1	9	3	2	4	7

Dificultat: difícil

R	E	S	P	L	E	G	A	M	E	N	T
I	C	I	D	A	I	D	A	I	D	A	I
E	N	D	R	A	P	I	M	E			
M	A	R	I	A	I	R	O	S	O	S	
E	R	B	A	C	I	A	T	R	A	T	
E	M	A	C	I	A	T	R	A	T		
E	R	O	L	A	R	U	G	R	I	C	
T	R	A	T	R	A	T	R	A	T		
C	E	R	E	D	E	S	F	E	I	T	
E	X	E	R	C	I	R	O	R	N	I	
P	R	O	S	A	I	C	A	X			
I	G	U	A	L	U	B	I	Q	U	A	
A	R	S	I								